

Blaž Mesec

Model akcijskega raziskovanja

Doc. dr. Blaž Mesec je predavatelj in prodekan na Visoki šoli za socialno delo.

Akcijsko raziskovanje ni ne občemetodološki pristop v smislu "emancipacijskega raziskovanja" ali "raziskovanja nove paradigme" ne raziskovalna metoda v ožjem pomenu. Je način organizacije raziskovanja za praktično rabo, za katerega je značilna karseda zmanjšana časovno-prostorska in socialna razdalja med raziskovalcem in praktikom. Kot tako je hkrati razvojno raziskovanje in organizacijsko svetovanje, ki je odprto za različne spoznavnoteoretske in občemetodološke pristope. Predstavljen je model akcijskega raziskovanja, ki definira funkcije AR, odnos med raziskovalcem in praktikom, načela, proizvodne procese in postopke.

Sonja Borštnar

Evalvacijska raziskovanja v svetu in evalviranje programov

Sonja Borštnar je diplomirana sociologinja in dela na Inštitutu za varovanje zdravja RS.

Avtorica opiše razvoj evalvacijskih raziskovanj v svetu in pojasnjuje njihovo uspešnost kljub kritiki, ki je letela nanje, z njeni uporabnostjo mimo zgolj raziskovalnega eksperimenta. Evalvacijo definira zlasti glede na pričakovanja od nje, po namenu in položaju evalvatorja. Podrobneje obdela evalvacijo socialnih programov s posebnim poudarkom na samovrednotenju.

Nada Stropnik

Ekonomski vidiki prostovoljnega socialnega dela

Mag. Nada Stropnik je dipl. ekonomistka, raziskovalka, ukvarja se s problemi družine in otroškega varstva.

Primerjave stroškov socialnih storitev, ki jih ponujajo različni sektorji, niso zanesljive, če ne upoštevajo kvantitativnih in kvalitativnih značilnosti storitev, pa tudi vseh izdatkov, ki jih te povzročajo. Razliko v stroških lahko pripišemo različni učinkovitosti le, če primerjamo enake storitve. Kaže, da je prostovoljni sektor cenejši, če ne upoštevamo vrednosti ali oportunitetnega stroška prostovoljnega dela. Podatki potrjujejo,

da stroškovni elementi, ki niso v zvezi z osebjem, le malo prispevajo k celotni razliki v stroških storitev, ki jih izvajajo različni sektorji.

Lučka Lorber, Ivan Lorenčič, Majda Wozniak

Prostovoljno socialno delo na II. Gimnaziji Maribor

Mag. Lučka Lorber je strokovna sodelavka na rektoratu Univerze v Mariboru in mentorica.

Ivan Lorenčič je direktor Zavoda za šolstvo in šport Republike Slovenije.

Majda Wozniak je profesorica na II. gimnaziji Maribor in mentorica.

Pri organiziranju prostovoljnega socialnega dela je glavni namen iskanje in uveljavljanje poti vključevanja socialnih skupin v aktivno oblikovanje in spreminjanje naše družbe, pri učencu-prostovoljcu pa zagotavljanje njegove osebnostne rasti. Učenec naj bi pri socialnem delu razvil svoje sposobnosti in se razvil v celostno osebnost, sposobno za ustvarjalno življenje v družbi in human odnos do sočloveka.

Milko Poštrak

Kje so subkulture danes?

Mag. Milko Poštrak je mlad raziskovalec na Visoki šoli za socialno delo v Ljubljani.

Avtor v prispevku razmišlja o sodobnih urbanih subkulturah. Pisanje umešča v širši sklop pojmovanja človeka kot enega najbolj zapletenih fenomenov in v kontekst razmerja med entitetami posameznik-kultura-družba. Najprej na kratko pregleda nastanek in prvo rabo pojma, nato navaja nekaj ključnih avtorjev, ki so se doslej največ in najbolj prodorno ukvarjali s temi vprašanji. Ob tem našteje tudi paleto izrazov, ki se rabijo v tem kontekstu in ki kažejo na zapletenost problematike. V sklepu prispevka, ki ga pojmuje predvsem kot pripravo, uvod v pregled sodobnih dognanj na tem področju, pa ponuja eno od možnih razlag nastanka subkulture.

Darja Zaviršek

Psihiatrični oddelek med boleznijo in njeno kulturno manifestacijo. Študija primera (1)

As. mag. Darja Zaviršek predava na Visoki šoli za socialno delo.

Članek temelji na antropološkem raziskovanju ženskega oddelka psihiatrične bolnice v Ljubljani. Prvi del razprave se ukvarja s kulturno specifičnim in spolno določenimi oblikami duševnega trpljenja. V Sloveniji sta med moškimi značilna predvsem odvisnost od alkohola in samomor, pri ženskah pa depresija in poskus samomora. Ker prevladuje tradicionalna kmečka mentaliteta, ljudje svoje stiske somatizirajo in redko govorijo v idiomih psihičnega počutja. Opisani kulturni kontekst je pomemben za mikroanalizo uporabnic psihiatrične bolnice in za načrtovanje novih psihosocialnih služb. Raziskovanje je potekalo v obliki vprašalnika, zbiranja življenjskih zgodb in ključnih dogodkov ter v obliki opazovanja s soudeležnostjo. Refleksija lastnega raziskovanja dokazuje, da je antropološko raziskovanje vedno na meji med biografijami "drugih" in lastne avtobiografije. Zbiranje biografij je premikanje meje med raziskovalko in informatorko, je mediranje med različnimi realnostmi. Šele poslušanje individualnih zgodb in govoric pa nas lahko pripelje do odkrivanja potreb različnih skupin uporabnic psihiatrije.

Bogdan Lešnik

Zagovorništvo

As. mag. Bogdan Lešnik je psiholog, psihoterapevt in mentor za študij duševnega zdravja v skupnosti.

Avtor obravnava tematsko številko Socialnega dela o zagovorništvu psihiatričnih pacientov in preudarja o praktičnih in konceptualnih okvirih naslovnega pojma. Ugotavlja, da projekt vključuje zelo veliko dejavnosti, ki so lahko tudi antagonistične. Po njegovem je zagovorništvo v jedru kritična in refleksivna dejavnost artikulacije, uveljavljanja in varovanja pravic psihiatričnih pacientov, sledi torej načelu pravičnosti, to pa se včasih izključuje z načelom potreb, ki vlada nad raznimi oblikami varstva, skrbi in psihosocialne pomoči. Esej vsebuje številne splošne pripombe o rabljeni terminologiji in pripombe o jezikovni rabi, povezane z naslovno temo.

Srečo Dragoš

Vprašalnik za nove socialne dejavnosti

As. mag. Srečo Dragoš predava na Visoki šoli za socialno delo.

V tej in naslednjih številkah časopisa Socialno delo predstavljamo odgovore na anketo (z osemnajstimi vprašanji) o novih socialnih dejavnostih oziroma službah, ki predstavljajo socialno inovacijo v slovenskem prostoru in niso starejše od štirih let. Z anketo smo želeli omogočiti (samo)predstavitve tistih respondentov, ki so pokazali interes za to; osnovni namen predstavitve pa je informiranje, namenjeno uporabnikom, izvajalcem tovrstnih dejavnosti in širši javnosti (ne le strokovni).